

1982/83:9

Onsdagen den 13 oktober

Kl. 14.00

1 § Justerades protokollen för den 5 innevarande månad.

2 § Meddelande om utskottens presidier

Anf. 1 TALMANNEN:

Jag får anmäla att till ordförande resp. vice ordförande i utskotten har följande ledamöter valts:

konstitutionsutskottet

Olle Svensson (s), ordförande

Anders Björck (m), vice ordförande

finansutskottet

Mats Hellström (s), ordförande

Rolf Wirtén (fp), vice ordförande

skatteutskottet

Erik Wärnberg (s), ordförande

Knut Wachtmeister (m), vice ordförande

justitieutskottet

Bertil Lidgard (m), ordförande

Lisa Mattson (s), vice ordförande

lagutskottet

Per-Olof Strindberg (m), ordförande

Lennart Andersson (s), vice ordförande

utrikesutskottet

Stig Alemyr (s), ordförande

Sture Korpås (c), vice ordförande

Nr 9

Onsdagen den
13 oktober 1982

---

*Meddelande om
utskottens presi-
dier*

försvarsutskottet

Per Petersson (m), ordförande
Olle Göransson (s), vice ordförande

socialförsäkringsutskottet

Sven Aspling (s), ordförande
Nils Carlshamre (m), vice ordförande

socialutskottet

Ingemar Eliasson (fp), ordförande
Evert Svensson (s), vice ordförande

kulturutskottet

Britt Mogård (m), ordförande
Ing-Marie Hansson (s), vice ordförande

utbildningsutskottet

Georg Andersson (s), ordförande
Kerstin Göthberg (c), vice ordförande

trafikutskottet

Bertil Zachrisson (s), ordförande
Rolf Clarkson (m), vice ordförande

jordbruksutskottet

Einar Larsson (c), ordförande
Åke Wictorsson (s), vice ordförande

näringsutskottet

Nils Erik Wååg (s), ordförande
Tage Sundkvist (c), vice ordförande

arbetsmarknadsutskottet

Frida Berglund (s), ordförande
Alf Wennerfors (m), vice ordförande

civilutskottet

Kjell Mattsson (c), ordförande
Oskar Lindkvist (s), vice ordförande

3 § Upplästes följande inkomna skrivelse:

Nr 9

Onsdagen den
13 oktober 1982

Till riksdagen

Härmed ber jag att få avsäga mig uppdraget som suppleant i Europarådets parlamentariska församling.

Stockholm den 12 oktober 1982

Inger Lindquist

Denna avsägelse godkändes av kammaren.

4 § Talmannen meddelade att *Rolf Wirtén* ansökt om ledighet från uppdraget som riksdagsledamot för att ingå i den svenska delegationen vid FN:s 37:e generalförsamling i New York under tiden den 20 oktober – den 20 november 1982.

Kammaren biföll denna ansökan.

Talmannen anmälde att *Linnea Hörlén* (fp) skulle tjänstgöra som ersättare för *Rolf Wirtén*.

5 § Föredrogs och hänvisades

Skrivelse

1982/83:33 till näringsutskottet

6 § Föredrogs och hänvisades

Motionerna

1982/83:12–14 till jordbruksutskottet

1982/83:15 till lagutskottet

1982/83:16 till näringsutskottet

1982/83:17 till jordbruksutskottet

1982/83:18 till civilutskottet

1982/83:19 till konstitutionsutskottet

1982/83:20 till lagutskottet

7 § Anmäldes och bordlades

Motion

1982/83:21 av *Hans Pettersson* i Helsingborg

Åtgärder mot alkoholförtäring på allmän plats och lättnader i tillståndskravet för gatumusik (prop. 1982/83:9)

Onsdagen den
13 oktober 1982

*Meddelande om
interpellationer*

8 § Meddelande om interpellationer

Meddelades att följande interpellationer framställdes

den 12 oktober

1982/83:9 av *Bertil Jonasson* (c) till ekonomi- och budgetministern om rätten till avdrag för förluster på likvidlån:

Vid leveranser till kooperativa föreningar är det inte alltför ovanligt att likviden mer eller mindre automatiskt förs över till att bli ett medlemslån – likvidlån. På senare tid har flera kooperativt skrivna företag drabbats av stora ekonomiska problem. Ett av dessa är Vänerskog, där företaget tvingats i konkurs.

De fordringar som skogsleverantörerna hade på företaget antingen i form av leverantörsfordran eller likvidlån torde med säkerhet bli utan utdelning.

När det gäller leverantörsfordringarna är det tämligen självklart att inte någon beskattning skall ske. När det däremot gäller de s. k. likvidlånen finns det klara uttalanden i anvisningarna till 20 § kommunalskattelagen. Dessa säger att förlust som har samband med en förvärvskälla och som kan anses normal för förvärvskällan i fråga är att anse som driftkostnad. Detta är naturligtvis fallet när det gäller likvidlånen. Trots detta har ännu inga klara besked beträffande rätten till avdrag på grund av förlusten på likvidlånen lämnats från den ansvariga myndigheten, RSV.

Jag vill, mot bakgrund av det anförda och den oro och osäkerhet som många berörda skogsägare känner, ställa följande frågor till budgetministern:

1. Vad är budgetministerns uppfattning beträffande rätten till avdrag för förluster på likvidlån?
2. Vad avser regeringen att vidta för åtgärder för att klarhet skall skapas om gällande rätt i denna fråga?

den 13 oktober

1982/83:10 av *John Andersson* (vpk) till jordbruksministern om verksamheten vid domänverket:

Domänverket har stora markinnehav i Norrland och i synnerhet i dess inland. Av detta följer att dess verksamhet har stor betydelse ur regionalpolitisk synpunkt. Enligt vad jag erfarit ämnar domänverket inom kort att ändra sin skogspolicy, vilket innebär förändringar för inlands- och fjällrevir. Förändringen innebär en ökad försäljning av rotposter samt ökat utnyttjande av entreprenörer. Detta medför bl. a. att egna resurser på de fyra inlandsreviren Sorsele, Stensele, Vilhelmina och Östersund begränsas till 85 %. Exempelvis Vilhelmina revir räknar med att aveckla två skördarsystem, vilket berör en halv arbetsledare och 8–10 maskinförare. Inom Umeå

region beräknas rotpostförsäljningen öka med 81 000 m³ fub fram till 1987, enligt 1982 års plan.

Förre generaldirektören Folke Rydbo myntade ett uttryck: "Vi skall ta ut virke med våra maskiner och vårt folk." Denna policy skall nu tydligen överges, och orsaken tycks vara det avkastningskrav som domänverket skall uppfylla. Enligt min mening har inget vunnits med att domänverket har ett avkastningskrav, vilket i vissa lägen innebär att människor mister sina arbeten och att skogsvården eftersätts, och att dessa människor måste sysselsättas genom AMS försorg eller gå arbetslösa. I dessa tider med stor arbetslöshet borde i stället domänverket ges ökade resurser, bl. a. för skogsvårdsåtgärder. Det skulle resultera i en ökad sysselsättning i skogsbygderna och en investering för framtiden.

En annan fråga som väcker kraftiga protester från skogsarbetarleden är överföringen av skogsmark från domänverket till lantbruksnämnden. Här kan nämnas att Umeå region skall försälja 5 400 ha produktiv skogsmark till lantbruksnämnden. Avdelning 7 Pajala och avdelning 21 Kalixälven protesterar kraftigt i ett uttalande om denna överföring av skogsmark från domänverket. De säger: "Vi anser och ställer krav på att DV i stället borde få förvärva sterbusägda skogsmarker som inte brukas eller skötes på ett ur skoglig synpunkt rätt sätt. Vi anser att konsekvenserna av en eventuell överlåtelse från DV blir förödande för bygden."

Med hänvisning till det anförda vill jag ställa följande frågor till jordbruksministern:

1. Är jordbruksministern beredd att ta initiativ till att domänverkets avkastningskrav omprövas?

2. Tänker jordbruksministern ta några initiativ för att stoppa försäljningen av domänverkets skogsmark?

3. Anser jordbruksministern att domänverket borde bedriva en aktiv förvärvspolitik och, om så är fallet, vilka åtgärder avser jordbruksministern att vidta för att främja en sådan?

4. Ökade resurser till domänverket kan användas för att bekämpa arbetslösheten – avser jordbruksministern att ta några sådana initiativ?

5. Anser jordbruksministern att det är en bra utveckling för domänverket att rotpostförsäljning och anlåtande av entreprenörer ökar i dess verksamhet?

1982/83:11 av *Anders Björck* (m) till justitieministern om regeringsåtgärder med anledning av viss dom i Europadomstolen:

I en nyligen avkunnad dom i Europadomstolen i Strasbourg har Sverige fällits för brott mot Europakonventionen om de mänskliga rättigheterna och dess första tilläggsprotokoll. Domen rör två fall av långvariga expropriationstillstånd som förenats med likaledes långvariga byggnadsförbud. I domen fälls Sverige såväl för brott mot egendomsskyddsstadgandet i första tilläggsprotokollet som för brott mot konventionens art. 6:1, som reglerar rätten till prövning av civila rättigheter och skyldigheter inom skälig tid.

Nr 9

Onsdagen den
13 oktober 1982

*Meddelande om
interpellationer*

Onsdagen den
13 oktober 1982

*Meddelande om
interpellationer*

Europadomstolens dom aktualiserar en rad olika frågor.

Den första rör de direkta effekterna för den svenska marklagstiftningen. Vad innebär domen i fråga om de nu gällande reglerna i bl. a. expropriationslagen och byggnadslagen?

En andra fråga rör följderna för det pågående arbetet med en omfattande omstöpning av byggnadslagstiftningen. Är det verkligen möjligt att – mot bakgrund av domen – gå vidare och ersätta dagens skyddade byggnadsrätter med tidsbegränsade sådana? Detta leder nämligen till den typ av bestående osäkerhet om de mänskliga rättigheterna som nu klandrats av Europadomstolen.

En tredje fråga rör följderna för svensk lagstiftning över huvud taget vad avser förhållandet mellan det allmänna och enskilda. Europadomstolen har tillämpat första tilläggsprotokollets art. 1 och därvid explicit uttalat att det är avvägningen mellan det allmännas intresse och det enskilda intresset vid lagstiftning som rör inskränkning av egendomsrätten som är klandervärd. Därmed har domstolen aktualiserat frågan om förenligheten mellan å ena sidan Europakonventionen och å andra sidan hela den lagstiftningsprincip som utvecklats i Sverige under efterkrigstiden; en princip som just innebär att långtgående befogenhetsöverföring till kollektiva organ får träda i den formella avhändelsens ställe.

Europadomstolens dom är en betydelsefull tilldragelse i den europeiska rättsgemenskapen. Det är djupt beklagligt att Sverige nu försatts i situationen att vår lagstiftning i ett centralt avsnitt utsatts för klander. Med den bundenhet som föreligger med vår anslutning till Europakonventionen är utslaget rättsligt bindande för Sverige. Utslaget är direkt återopbart vid svensk rättegång som praxisfall.

Domen reser mot denna bakgrund krav på kraftfulla och snabba åtgärder. Jag vill därför ställa följande frågor till justitieministern:

1. Hur ämnar regeringen gå till väga för att bereda de ändringar i svensk lag som följer av Europadomstolens utslag?

2. Kommer oppositionen att beredas möjlighet att delta i det utredningsarbete som kommer att föregå det förslag till ändrad lagstiftning som rimligen bör föreläggas riksdagen?

3. Avses utredningsarbetet begränsas till den lagstiftning som rör rätten till fast egendom, eller kommer den fullständiga genomlysning av svensk rätt som domen enligt min uppfattning motiverar – såväl direkt som indirekt med hänsyn till vikten av vårt lands trovärdighet när det gäller anslutning till rättsstatliga principer – att ske i detta sammanhang?

9 § Meddelande om frågor

Nr 9

Onsdagen den
13 oktober 1982

Meddelades att följande frågor framställdes

den 12 oktober

*Meddelande om
frågor*

1982/83:11 av *Sten Svensson* (m) till statsrådet Bengt Göransson om kostnaderna för arkeologiska utgrävningar:

Nyligen har högsta domstolen i ett utslag fastslagit att ett byggnadsföretag skall betala kostnader för arkeologiska utgrävningar av riksintresse. I det aktuella fallet utgör byggföretagets kostnader 2.1 miljoner, vilket i sin tur kostar hyresgästerna 10–15 % mer i hyra.

Utslaget i HD visar att det är nödvändigt med en lagändring för att underlätta nybyggnad och sanering i gamla stadskärnor. Lagen lägger en hämsko på nya bostäder och affärer i stadskärnan på gamla medeltida städer.

Med hänvisning till det anförda vill jag ställa följande frågor:

1. Vilka åtgärder ämnar regeringen vidta för att begränsa de totala kostnaderna för arkeologiska utgrävningar?
2. Är regeringen beredd att föreslå ändringar i fornminneslagen i syfte att överföra kostnadsansvaret för utgrävningar av riksintresse, från enskilda och kommunala byggnadsföretag, till staten?

1982/83:12 av *Bertil Måbrink* (vpk) till utrikes- och handelsministern om Pol Pots representation i FN:

Är regeringen beredd att medverka till att resterna av Pol Pots regim fräntas representation i FN?

1982/83:13 av *Per Israelsson* (vpk) till industriministern om fortsatt drift vid ammoniakfabriken i Närkes Kvarntorp:

Enligt beslut av riksdagen (prop. 1980/81:186, FöU 1980/81:27) uppehålls med stöd av beredskapslån ammoniakstillverkning vid fabriken i Närkes Kvarntorp fram till utgången av år 1982. Enligt en utredning som utförts för Fabriksarbetareförbundet av tekn. dr Anders Östman kan staten göra besparingar på flera hundra miljoner kronor genom att stödja fortsatt drift vid fabriken efter utgången av år 1982.

Är industriministern beredd att skyndsamt överväga ett beslut om fortsatt drift vid ammoniakfabriken i Närkes Kvarntorp efter utgången av år 1982?

den 13 oktober

1982/83:14 av *Ingemar Eliasson* (fp) till arbetsmarknadsministern om devalveringens och aviserade skattehöjningars inverkan på avtalsrörelsen:

Onsdagen den
13 oktober 1982

---

*Meddelande om
frågor*

Kommentarerna från löntagarorganisationerna till beslutet om devalvering av svenska kronan och till aviserade skattehöjningar har av naturliga skäl andats djup oro.

Jag vill med anledning härav fråga arbetsmarknadsministern:

På vilket sätt avser regeringen mildra de svårigheter i avtalsrörelsen som devalveringen och aviserade skattehöjningar medför?

1982/83:15 av *Ingemar Eliasson* (fp) till socialministern om kompensation till barnfamiljerna för devalveringen och den aviserade momshöjningen:

I regeringsdeklarationen aviseras att regeringen kommer att överväga att kompensera barnfamiljerna för effekterna av devalveringen. Däremot sägs ingenting om effekterna av den aviserade momshöjningen och andra skattehöjningar som kan komma att urholka barnfamiljernas köpkraft.

Jag vill därför fråga socialministern:

Avser regeringen att fullt ut kompensera barnfamiljerna för effekterna av devalveringen och den aviserade momshöjningen?

1982/83:16 av *Kerstin Ekman* (fp) till bostadsministern om devalveringens inverkan på bostadskostnaderna:

Den genomförda devalveringen innebär att oljepriset stiger kraftigt. Uppvärmningskostnaderna för bostäder kan därför öka i storleksordningen 50 kr. per månad för en normal trerumslägenhet. Tillsammans med övriga åtgärder som aviserats från regeringen och som riktas mot den privata konsumtionen – höjd moms, höjda arbetsgivareavgifter, höjda och nya punktskatter m. m. kombinerat med kommunalskattehöjningar i en del kommuner – betyder detta ett väsentligt minskat ekonomiskt utrymme inte minst för barnfamiljerna.

Mot denna bakgrund vill jag till bostadsministern ställa följande fråga:

Hur mycket ökar bostadskostnaderna till följd av devalveringen och regeringens ekonomiska program i övrigt?

1982/83:17 av *Olle Westberg* (s) till arbetsmarknadsministern om utbildningsstödet:

Företag som hotas av sysselsättningsproblem för sina anställda har f. n. möjlighet att erhålla utbildningsstöd med 20 kr. per timme i högst 960 timmar i stället för att permittera.

Det har visat sig att nämnda utbildningsstöd ej gett avsedd effekt, varför en förändring av stödet vore önskvärd.

Mot bakgrund av det anförda vill jag fråga om statsrådet avser att vidta förändringar av utbildningsstödet och i så fall från vilken tidpunkt?

1982/83:18 av förste vice talmannen *Ingegerd Troedsson* (m) till ekonomi- och budgetministern om avdragsbegränsningen vid inkomstbeskattningen:

Vid beslutet om "reformerad inkomstbeskattning" motsatte sig moderaterna den föreslagna avdragsbegränsningen. I andra hand yrkade vi avslag på bl. a. förslaget om räntetillägg för bostadsförmån på jordbruksfastighet. (Räntekostnaderna skall därvid proportioneras på mangårdsbyggnad och på övriga tillgångar i förvärvskällan.)

Av RSV:s utbildningsmaterial om skatteomläggningen framgår att konsekvenserna av avdragsbegränsningen kan bli ännu mer omfattande än som förutsetts. Räntetillägg för bostadsförmån synes också böra beräknas för bl. a. arrendator som bor i mangårdsbyggnad på den arrenderade jordbruksfastigheten.

Som exempel anges en arrendator som bebor mangårdsbyggnad taxerad till 650 000 kr. och som har räntekostnader på 70 000 kr. i förvärvskällan, där hans samtliga tillgångar uppgår till 300 000 kr. Räntetillägget vid beräkning av tilläggs katt skulle i detta fall uppgå till 151 666 kr., dvs. 70 000 kr. x 650 000 kr.: 300 000 kr. Tilläggs katten på grund av detta kan bli mer än 20 000 kr., om hans inkomster uppgår till 90 000 kr. (1982 års penningvärde).

Avser ekonomi- och budgetministern att i samband med den aviserade översynen av skatteomläggningen också ta upp dessa förmodligen inte avsedda konsekvenser av avdragsbegränsningen?

10 § Kammaren åtskildes kl. 14.04.

In fidem

SUNE K. JOHANSSON

/Solveig Gemert